

BIEŻĄCY STAN OŚWIATY W GMINIE CIĘŻKOWICE

Zadania oświatowe są jednym z priorytetowych zadań publicznych, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, będąc jednocześnie najdroższą pozycją na liście wydatków gmin. Przeszło 90% samorządów wydaje na szkoły i opiekę wychowawczą więcej, niż pozwalają na to ich budżety. W efekcie, brakuje pieniędzy na inne zadania, których obowiązek realizacji wynika wprost z ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym – z czego lokalna społeczność „rozlicza” organy gminy.

Finansowanie edukacji w Polsce jest regulowane przez wiele aktów prawnych. Każda gmina otrzymuje z budżetu centralnego subwencję oświatową, która jest naliczana według wzoru (algorytmu), określanego corocznie w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. **Algorytm odnosi się przede wszystkim do liczby uczniów, uwzględnia także inne zadania oświatowe, wyrażone w dodatkowych współczynnikach (wagach) m.in. na uczniów niepełnosprawnych, które stanowią oddzielną część subwencji.**

W idealnym kształcie i założeniu subwencja oświatowa powinna pokrywać 100% wydatków samorządu na szkoły podstawowe i dzieci sześciolatnie w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych. W praktyce jednak subwencja ta, w żaden sposób, nie pokrywa wydatków na bieżące funkcjonowanie szkół, w efekcie czego każdy samorząd musi przeznaczać, również własne środki finansowe, aby utrzymać istniejącą sieć szkół – również Gmina Ciężkowice.

Na terenie gminy Ciężkowice funkcjonują:

- 8 publicznych szkół podstawowych, w tym 5 z oddziałami przedszkolnymi,
- 2 filie z oddziałami przedszkolnymi,
- 1 niepubliczna szkoła podstawowa,
- 3 publiczne przedszkola, w tym jedno w zespole szkolno-przedszkolnym,
- 2 niepubliczne przedszkola,
- 3 stołówki szkolne, które przygotowują ciepłe posiłki dla wszystkich szkół,
- w każdej szkole działa świetlica, których godziny pracy dostosowane są do potrzeb rodziców.

W latach szkolnych od 2019/2020 do 2023/2024 ilości dzieci przedstawia się następująco:

Lp.	SIEĆ SZKÓŁ PODSTAWOWYCH		liczba uczniów				
	szkoła	typ szkoły	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
1.	SP Bogoniowice	ośmioklasowa szkoła podstawowa z oddziałem przedszkolnym	102	111	112	104	96
2.	filia w Kipsznej	filia z klasami I - III z oddziałem przedszkolnym	10	10	8	5	3
3.	SP Bruśnik	ośmioklasowa szkoła podstawowa z oddziałem przedszkolnym	86	67	62	50	49

4.	SP Ciężkowice	ośmioklasowa szkoła podstawowa	300	336	338	319	308
5.	ZSP Jastrzębia	ośmioklasowa szkoła podstawowa	98	108	114	114	107
6.	SP Nr 2 Jastrzębia	ośmioklasowa szkoła podstawowa z oddziałem przedszkolnym	74	72	70	71	65
7.	SP Kąsna Dolna	ośmioklasowa szkoła podstawowa z oddziałem przedszkolnym	62	59	68	59	52
8.	SP Siekierzyna	ośmioklasowa szkoła podstawowa z 2 oddziałami przedszkolnymi	85	78	84	88	84
9.	filia w Falkowej	filia z klasami I - III z oddziałem przedszkolnym	12	8	9	8	11
10.	SP Zborowice	ośmioklasowa szkoła podstawowa	91	97	97	95	86
11.	NSP Pławna	ośmioklasowa szkoła podstawowa	77	72	69	65	68
Razem			997	1018	1031	978	923

Trudna sytuacja, utrzymująca się w gminie Ciężkowice od wielu lat, z roku na rok niebezpiecznie się pogarsza. Wpływa na to wiele czynników, spośród których najistotniejsze to:

- niekorzystna sytuacja demograficzna, polegająca na spadku wskaźnika urodzeń oraz procesach migracyjnych, których bezpośrednim skutkiem jest mała ilość dzieci uczęszczających do szkół (stąd też, coraz niższa wysokość subwencji oświatowej dla gminy),
- oraz wysokie koszty utrzymania bardzo małych szkół, w stosunku do ilości uczęszczających do niej dzieci (w tym m.in. koszty mediów, wynagrodzeń i innych świadczeń zagwarantowanych ustawą Karta Nauczyciela).

**KOSZTY KSZTAŁCENIA PRZYPADAJĄCE NA JEDNEGO UCZNIĄ
W POSZCZEGÓLNYCH SZKOŁACH, DLA KTÓRYCH ORGANEM
PROWADZĄCYM JEST GMINA CIĘŻKOWICE NA PODSTAWIE PLANÓW
FINANSOWYCH NA ROK 2023**

lp.	szkoła podstawowa	Koszt kształcenia przypadający na jednego ucznia w roku 2023 r.
1.	Bogoniowice z filią w Kipsznej	18 104
2.	Bruśnik	34 142
3.	Ciężkowice	12 799
4.	Jastrzębia Nr 1	19 398
5.	Jastrzębia Nr 2	19 840
6.	Kąsna Dolna	23 567
7.	Siekierzyna	19 843
8.	Zborowice	19 184
	Średnio	20 859,63

Stan ten ma swoje dalsze negatywne konsekwencje, przede wszystkim w postaci niemożności zapewnienia uczniom każdej szkoły optymalnych warunków nauczania, związanych m.in. z koniecznością prowadzenia zajęć edukacyjnych w małych, kilkuosobowych grupach klasowych, będących klasami łączonymi, co znacząco redukuje pełne możliwości pracy nauczyciela z uczniem. Ponadto, znaczący wysiłek finansowy budżetu państwa i budżetu gminy, skierowany na funkcjonowanie tzw. małych szkół nie znajduje widocznego odzwierciedlenia w lepszych wynikach edukacyjnych i wychowawczych jej uczniów, w porównaniu do wychowanków innych szkół z terenu gminy, gdzie nakład finansowy na kształcenie jednego ucznia jest znacząco niższy. Istniejąca sytuacja powoduje również niebezpieczne zachwianie proporcji wydatków gminy, które prowadzi do niezwykle trudnej sytuacji finansowej, czego **konsekwencje odczuwają – solidarnie – wszyscy.**

Przejawem odpowiedzialności za gminę, nie tylko jej organów – Burmistrza, Rady Miejskiej, ale również społeczności szkolnych i mieszkańców gminy, jest uczciwa i rzetelna odpowiedź na pytanie o celowość i gospodarność dysponowania środkami publicznymi w zakresie oświaty, która zawarta jest w przedstawionych danych.

KOSZTY UTRZYMANIA OŚWIATY

Lp.	rok	liczba uczniów w szkołach podst.	subwencja otrzymana w zł	wydatki na oświatę ogółem w zł	w tym wydatki na szkoły podstawowe	wydatki pozostałe	ze środków własnych budżetu gminy	Procent w wydatkach bieżących Gminy
1.	2019	987	12 091 968	19 844 263	12 243 132	7 601 131	7 752 295	38,70
2	2020	997	12 130 778	20 838 025	13 819 073	7 018 952	8 707 247	37,86
3	2021	1 018	12 916 390	23 632 953	16 104 716	7 528 237	10 716 563	39,57
4	2022	1 031	14 224 457	26 282 831	17 363 777	8 919 054	12 058 374	41,51
5	2023*	978	15 465 970	28 403 815	16 926 478	11 477 337	12 937 845	52,26

*Plan finansowy na 2023 rok

STRUKTURA ZATRUDNIENIA NAUCZYCIELI

SP BOGONIOWICE

Grupa	Pełnozatrudnieni		Niepełnozatrudnieni	
	etaty	umowy	etaty	umowy
Nauczyciele	16	16	2,33	7
razem	16	16	2,33	7

SPBRUŚNIK

Grupa	Pełnozatrudnieni		Niepełnozatrudnieni	
	etaty	umowy	etaty	umowy
Nauczyciele	13	13	2,05	9
razem	13	13	2,05	9

SP CIĘŻKOWICE

Grupa	Pełnozatrudnieni		Niepełnozatrudnieni	
	etaty	umowy	etaty	umowy
Nauczyciele	30	30	1,97	4
razem	30	30	1,97	4

SP NR 2 JASTRZĘBIA

Grupa	Pełnozatrudnieni		Niepełnozatrudnieni	
	etaty	umowy	etaty	umowy
Nauczyciele	8	8	3	14
razem	8	8	3	14

SP KAŚNA DOLNA

Grupa	Pełnozatrudnieni		Niepełnozatrudnieni	
	etaty	umowy	etaty	umowy
Nauczyciele	9	9	3,2	15
razem	9	9	3,2	15

SP SIEKIERCZYNA

Grupa	Pełnozatrudnieni		Niepełnozatrudnieni	
	etaty	umowy	etaty	umowy
Nauczyciele	19	19	2,94	10
razem	19	19	2,94	10

SP ZBOROWICE

Grupa	Pełnozatrudnieni		Niepełnozatrudnieni	
	etaty	umowy	etaty	umowy
Nauczyciele	13	13	2,44	10
razem	13	13	2,44	10

ZSP JASTRZĘBIA

Grupa	Pełnozatrudnieni		Niepełnozatrudnieni	
	etaty	umowy	etaty	umowy
Nauczyciele	20	20	2,93	10
razem	20	20	2,93	10

PP CIĘŻKOWICE

Grupa	Pełnozatrudnieni		Niepełnozatrudnieni	
	etaty	umowy	etaty	umowy
Nauczyciele	8	8	0,96	3
razem	8	8	0,96	3

PP ZBOROWICE

Grupa	Pełnozatrudnieni		Niepełnozatrudnieni	
	etaty	umowy	etaty	umowy
Nauczyciele	3	3	0,17	1
razem	3	3	0,17	1

Łącznie zatrudnionych jest 139 nauczycieli pełnozatrudnionych i 21,99 etatów nauczycieli niepełnozatrudnionych razem: **160,99**

Miesięczny koszt jednego nauczyciela wraz z pochodnymi wynosi:

- stażysty/kontraktowego   **5 241,38 zł**
- mianowanego   **5 684,96 zł**
- dyplomowanego   **7 355,10 zł**

Przeciętne zatrudnienie nauczycieli w placówkach oświatowych, wg stopni awansu zawodowego:

- nauczyciele stażyści/kontraktowi   **20,71,**
- nauczyciele mianowani   **19,67,**
- nauczyciele dyplomowani   **120,61**

Jak widać, w większości zatrudnieni są nauczyciele dyplomowani, którzy stanowią 73,3 % ogółu nauczycieli.

STRUKTURA ZATRUDNIENIA PRACOWNIKÓW ADMINISTRACJI I OBSŁUGI

Lp.	szkoła	liczba etatów administracji	liczba etatów obsługi (sprzątaczk)	konserwator łącznie z dozorem pieców gazowych
1.	SP Bogoniowice	0,5	2,13	0,63 (0,25 dla w filii Kipszna)
2.	filia w Kipsznej		0,5	
3.	SP Bruśnik	0,5	2,5	0,5
4.	SP Ciężkowice	1	3,5	1
5.	ZSP Jastrzębia	1	2	1 (0,25 dla SP Nr 2 Jastrzębi)
6.	SP Nr 2 Jastrzębia	0,5	2	
7.	SP Kąsna Dolna	0,5	1	0,5
8.	SP Siekierzyna	0,5	1,5	0,5
9.	filia w Falkowej		0,5	
10.	SP Zborowice	0,75	2,5	0,75 (0,25 dla PP Zborowice)
		5,25	18,13	3,13

Jak wynika z przedstawionych danych, jedynie optymalizacja i restrukturyzacja oświaty w gminie Ciężkowice mogą zapewnić równe warunki nauczania wszystkim uczniom, równe warunki pracy kadry nauczycielskiej i pracownikom obsługi oraz przywrócić możliwie bezpieczną kondycję finansową gminy.

Reorganizacja sieci szkół nie musi polegać wyłącznie na likwidacji placówki. Proponowaną alternatywą, jest możliwość prowadzenia szkoły, jako placówki niepublicznej, przez osoby fizyczne lub osoby prawne (w których brak obowiązywania ustawy Karta Nauczyciela powoduje znacznie niższe koszty utrzymania) lub utworzenie innej placówki, ważnej z punktu widzenia społecznego i oczekiwanej przez mieszkańców gminy – np. żłobka lub ośrodka wsparcia dla osób niepełnosprawnych. W roku bieżącym zostały przeznaczone środki finansowe dla każdej gminy na utworzenie miejsc dla dzieci do lat 3 (żłobki) program MALUCH+. W naszej Gminie budynkiem, który mógłby być przeznaczony na taką placówkę to jedna ze szkół, ponieważ Gmina nie ma możliwości finansowych budowy nowego obiektu.

KOSZTY SZKOŁY PUBLICZNEJ A SZKOŁY NIEPUBLICZNEJ – 2019- 2023

<i>Lp</i>	<i>Nazwa szkoły</i>	<i>Wydatki bieżące</i>					<i>Liczba uczniów w szkole w 2023</i>
		<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	
1	Szkoła Podstawowa w Kąsnej Dolnej	1 003 794,81	1 085 938,66	1 091 902,23	1 500 495,31	1 602 692,00	59
2	Szkoła Podstawowa w Bruśniku	1 376 745,11	1 511 530,60	1 400 507,29	1 640 754,37	1 903 696,00	49
3	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Pławnej	778 553,44	836 337,60	888 692,74	900 053,80	900 000,00	65

Dlatego też należy podjąć wdrażanie rozwiązań reorganizacyjnych – mimo, iż decyzje te są niezwykle trudne, kontrowersyjne i budzą wiele emocji społecznych.

/-/ Stanisław Kuropatwa

Burmistrz Gminy Ciężkowice